

ಮೂಡಣ ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ರವಿಯ ಕಾಂತಿಯ ಆವರಣ ಇಣುಕಿ ಬಂದಿತು. ಭೂಮಿಯು ಹೊಸಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಲೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ನಗೆಯ ಅಲೆಯನ್ನು ಗಹಗಹಿಸಿ ಬೀರಿತು. ಅದು ಹಿಮಮಳೆ ಕಿರಣಗಳ ದಂತಪಂಕ್ತಿಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಡಿ ಶೋಭಿಸಿತು.

ಅರ್ಜುನನು ಪಕ್ಷಿಗಾನದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತನು. ನಿರ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೋರಮೆಯ ತೋಳೈಕ್ಯೆಯ ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದನು. ಚಿತ್ರಾಗದೆಯ ಸರಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದನು! ಮನ್ಮಥನ ಸಂಗವಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೃಂಗಾರ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಂಡಳು. ಅವಳು ಹೂವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮಿಡಿಕಾಯಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಸಂತಯುತುವಿನ ಅಂತ್ಯದ ಮಾವಿನಂತೆ ಕಂಡಳು. ಮತ್ತು ಕೆಂದಳಿರ ಕೋಮಲ ಶ್ರೀ ಸುಂದರತೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಹಸುರೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೊದ್ದ ತರುಸುಂದರಿಯಂತೆ ಕಂಡಳು.

ವಿಷ್ಣುದಿಂದ ತನ್ಮುಂಗುರವನೊಯ್ಯನಾ ಕಯ್ಯ ಬೆರಲಿಂಗೆ ತುಡಿಸಿ

ನಲ್ಲೆಯ ನಯನ ಕಮಲಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿ ಅವಳು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೆ ತಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ವಿಷಾದದಿಂದ ತನ್ನ ಉಂಗುರವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಅವಳ ಬೆರಲಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದನು. ಕರುಣಾರ್ಥ ಹೃದಯದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡಿದನು.

ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಹೂವಿನ ಹಾರದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಗೆ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆರು ತಿಂಗಳ ಅನಂತರ ಮರಳಿ ಬಂದು ಕಾಣುವೆನು ಎಂದು ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಂಬಿ, ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಹೊರ ಹೊರಟನು. ಅವನು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ನಳಮಹಾರಾಜ ನಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂತೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ನಡೆದು ಸಾಗುತ್ತಿರಲು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗೋಚರಿಸದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮೋಹಸೂತ್ರದಿಂದ ಪಾದವು ಬಿಗಿದಂತಾಗಲು ಮುಗ್ಧರಿಸಿ ನಿಂತನು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತ, ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರಾಪೀಡನು ಹೊರಟು ಹೋದಂತೆ ಅರ್ಜುನನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು. ಎದೆಯ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಉಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆದನು.

ಪಕ್ಷಿಗಳ ಇಂಚರವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟಿಸಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಯು ಗಾಳಿಯ ಸಂಘರ್ಷಣೆಗೆ ಆನೆಯಂತೆ ಫೀಂಕರಿ ವಿಕಟ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಿತು. ಬಿದಿರಿನ ಕೀಚಕ ಧ್ವನಿಗೆ ಕಾಡು ಕಂಪಿಸಿತು!

ವಿಹಲಿಸಿ, ಲಲಿತಾಂಗಿ ತೊಳಲಿದಳು

ಕಿರೀಟಿ ಅತ್ತ ನಡೆದ. ಇತ್ತ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಾಗದೆಯ ಸುಪ್ತ ಸುಖ ಆವರಿಸಿದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸವಿಗನಸು ಕೊಳದ ತಾವರೆಯ ಹೊನ್ನಿನ ಗುಳ್ಳೆ ಒಡೆಯಿತು. ಕಮಲನೇತ್ರೆಯು ಎವೆಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತ ಸುತ್ತಲೂ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯನು ಕಾಣದಿರಲು ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೊಳಗಾದಳು. ಖೇದಗೊಂಡು ಕಳವಳಿಸುತ್ತ ಮಧುಮಯ ಲತಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಮಿಲನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ನಲ್ಲನನ್ನು ನೇಹದಿಂದ ಕರೆಯುವ ಪಕ್ಷಿವಧುವಿನಂತೆ ಕೂಗಿ ಕರೆದಳು.

ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಶಿವನ ಆಲಯ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ಆ ಮರುದನಿಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಮಾರುತುರವನ್ನು ಆಲಿಸದ ಲಲಿತಾಂಗಿ ವಿಹಲಗೊಂಡು ತೊಳಲಾಡಿದಳು. ದೇವಾಲಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಕರೆಯುತ್ತ ಓಡಾಡಿ ಹುಡುಕಿದಳು. ತರುವಾಯ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು. ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹರಿಯುವಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹರಿಸಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡಿದಳು.

ಹುಲಿ ಹಿಡಿದ ದನದ ಕರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಬಾ ಅಂಬಾ ಎಂದು ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೆನೆದು, ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಹೆದರಿ ಕರೆ ಕರೆಯುತ್ತ ಓಡಾಡಿದಳು. ಚಿತ್ರಾಳು ಕೊಳದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತವಕದಿಂದ ವಿಚ್ಛಿಸಿದಳು.

ಬೇಗಬೇಗನೆ ಮಾವಿನ ಮರದ ಮನ್ಮಥನ ನೆಲೆಬಳ್ಳಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ತಾವು ಬನದಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಚುಂಬಿಸಿದ್ದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯೆಡೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಅಂದೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಸರ್ಪದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ ದಿಣ್ಣೆಯೆಡೆಗೆ ಓಡಿದಳು. ವಾಯುವು ಹುತ್ತವನ್ನು ಪೊದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬೀಸುವಾಗ, ಆ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಅಲೆದಾಡುವ ತರಗಲೆಯಂತೆ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧಗೊಂಡ ಅದರ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಘ್ನದ್ರ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಣದಂತೆ ಅವಳು ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆಯೆ, ಚಿತ್ರದ ಉನ್ನತತೆಯಿಂದ ಅಲೆದಾಡಿದಳು.

ಅವಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು; ಅದನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಿರುತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿದಳು, ತೊಳತೊಳಲಿ ತೊಳಲಿದಳು. ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಭ್ರಮೆಗೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ಜಿಂಕೆಗಳು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಗಟ್ಟಂತೆ ನಿಂತವು!

ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ತಿಂಗಳಲಿ, ವಿಷಿನ ಪರಿವೃತವಿಪುಲವಿಸ್ತರದ ಗದ್ದೆಕೋಗಿನಲಿ.

ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜಗಳೊಡನೆ ಶೋಭಿಸುವ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ, ಕಾಡಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ ವಿಪುಲ ವಿಸ್ತಾರದ ಗದ್ದೆಕೋಗಿನಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಪೈರು

ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಆ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯು ಕಡಲಿನಂತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಪೈರು ಮರಳ ಅಲೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲಾಗಾಡಿಸುವ ತ್ರೀಡಾಸಕ್ತ ವಾಯುವು ಮೃದುವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯೆದ್ದು ತೆರೆಬಿದ್ದು, ನೆಲವೆ ಪ್ರಾಣಸಹಿತ ಉಸಿರನ್ನು ಎಳೆದು ಬಿಡುವಂತೆ - ತೆನೆಹುಲ್ಲಿಗೆ ತೆನೆಯುಜ್ಜಿ ಸುಯ್ಯನಿಯನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಸೊಬಗಿಗೆ ಮುಂಬಿಸಿಲು ಹೊಂಬಣ್ಣವೆರಚುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊನ್ನಿನ ತೆನೆಯ ಸುವಾಸನಾ ಕಂಪನ್ನು ಹೊತ್ತ ಗಾಳಿ ಕಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಔತಣಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು! ಬನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕೆಮ್ಮೊನೆಯ (ಕೆಂಪು ಕೊಕ್ಕು) ಹಸುರು ಗರಿಯ ಗಿಳಿಬಿಡು ಬಂದು ಆ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಬಾಣಗಳೆಂಬಂತೆ ಎರಗಿದವು. ಕಬ್ಬಿನ ಗರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕಪ್ಪುಮೋಡದಂತೆ ಆವರಿಸಿದವು. ಪಾವಾಳ ಸಮುದಾಯವು ಗುಬ್ಬಳಿಸುತ್ತ ಪಟಪಟನೆ ಹಾರಿಬಂದವು. ಪುರುಲೆಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಿಂದಾದ ಗುಂಪು ಬಂದಿತು. ನವಿಲುಗಳು ನಲಿದಾಡಿ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮೂಹ ಬಂದಿತು.

ಹೊಲ ಕಾಯುವವನು ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಬೆವರಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟನು. ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಡುಹೋಗಲು ತುಸು ಕೋಪಗೊಂಡನು. ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಯ ಬಿರುದನಿಗೆ, ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆಗೆ, ಬೊಬ್ಬೆಗೆ, ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಅವು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆದರಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡವು. ಭುರ್ರೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ರುಚಿಯಾದ ಮೇವಿಗೆ ಕುಳಿತವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನೊಂದ ಗ್ರಾಮ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದವಳು ಕೋಪಗೊಂಡಳು. ಅಳುತ್ತ ಬೈಯುತ್ತ ಶಶಿಸುತ್ತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆ ತೊಳಲಾಡಿದಳು.

ಒಡಲೆಚನಲಂಪಿನಿಂದೊನೊಪಿನೊಲಗಾರ್ತಿಯಂ ಹೃದಯಮಿಲನಕೆ ಮೋಹಿಸುವ ಮಧುರ ಮನದಿಂದ

ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಯು ಇತರ ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲವನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮನೋಹರ ಮೋಹನ ಮಯೂರ ಜೋಡಿ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ನವಿಲುಕಲ್ಲಿನ ಕಾಡಿನ ಎತ್ತರದ ಕೋಡಿನಿಂದ ಬೆಳದ ಗದ್ದೆಯ ಹಳದಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದವು. ಅವು ಮೆಲ್ಲನೆ ಗದ್ದೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಿದವು. ಅನಂತರ ಒಲೈ ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಗಿರನೆತ್ತಿಗೆ ಹಾರಿದವು. ಪುರುಷನವಿಲು ಮನ್ಮಥನ ಪ್ರೀತಿ, ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಿನ್ನಾಣದ ಒಯ್ಯಾರಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸುವ ಮನದಿಂದ ಬಂದಿತು.

ಅದು ಹೆಣ್ಣುನವಿಲಿನ ಸಮುಖದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನವಿಲು ಗರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಪ್ರಣಯಮಯ ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತು. ಅದು ಆ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವ ಅಪ್ಸರೆಯರ ಲಾಸ್ಯಮಯ ನಂದನೋದ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಅದರ ಆನಂದ ಸ್ವಂದನದ ಗರಿಯ ನಾದ ಧ್ವನಿಗೆ, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ